

Педагогічна технологія «Росток» і мовно-літературна галузь: наступність та перспективи

Інтеграція змісту:
міжпредметні зв'язки.

Екологія мови:
дбайливе ставлення до слова.

Від тексту до творчості:
розвиток образного мислення.

(практичні поради словесника)

наступність та перспективи

Медіаграмотність та інфокультура:
критичний аналіз текстів.

Проектна діяльність:
дослідження та презентація.

Саморозвиток та рефлексія:
виховання читача-мислителя.

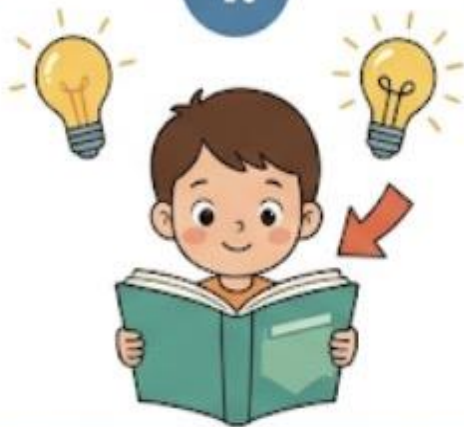
Наступність між початковою та базовою школою є важливою умовою успішного навчання учнів.

Аналізуючи труднощі п'ятикласників, можна визначити кілька аспектів, на які варто звернути особливу увагу в початковій школі відповідно до вимог НУШ

ФОРМУВАТИ НАВИЧКИ СВІДОМОГО ЧИТАННЯ

1.

РОЗУМІТИ ЗМІСТ
ПРОЧИТАНОГО

2.

УМІТИ ВИЗНАЧАТИ
ТЕМУ ТА ГОЛОВНУ
ДУМКУ ТЕКСТУ

3.

ЗНАХОДИТИ
НЕОБХІДНУ
ІНФОРМАЦІЮ

4.

ВИСЛОВЛЮВАТИ
ВЛАСНЕ СТАВЛЕННЯ
ДО ПРОЧИТАНОГО

2. ФОРМУВАТИ ЧИТАЦЬКУ МОТИВАЦІЮ

СТВОРЮВАТИ СИТУАЦІЇ УСПІХУ

ОЗНАЙОМЛЮВАТИ ІЗ СУЧАСНОЮ ДИТЯЧОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ

ЗАХОЧУВАТИ ДО САМОСТІЙНОГО ЧИТАННЯ

РОЗВИВАТИ КУЛЬТУРУ РОБОТИ З ТЕКСТОМ

- ВСТАНОВЛЮВАТИ ПОБУДОВУ ТЕКСТУ

- АНАЛІЗУВАТИ ЗМІСТОВУ ЧАСТИНУ

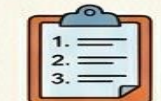
- ВИДІЛЯТИ ГОЛОВНУ ДУМКУ

- ВИЗНАЧАТИ ТЕМУ ТА КЛЮЧОВІ СЛОВА

- СТВОРЮВАТИ ЛОГІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ

- СКЛАДАТИ ПЛАН ТЕКСТУ

- ФОРМУЛЮВАТИ ЗАГОЛОВКИ

- РОБИТИ ВИСНОВКИ

- ВИЗНАЧАТИ СТИЛЬ ТА ЖАНР

РОЗВИВАТИ УСНЕ МОВЛЕННЯ

- Побудова зв'язних висловлювань, переказів, описів, роздумів:

1.

ВИСЛОВЛЮВАННЯ
Розвиток ораторських навичок та впевненості у промові

2.

ПЕРЕКАЗИ
Переказ почутого та прочитаного

3.

ОПИСИ
Деталізація та образність

4.

РОЗДУМИ
Аналіз та обґрунтування думок

5.

(СИСТЕМАТИЧНА РОБОТА)
Постійне тренування та вдосконалення

(СИСТЕМАТИЧНА РОБОТА)

НАВЧАЛЬНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Збагачувати словниковий запас

- робота з новими словами, фразеологізмами, синонімами, антонімами та багатозначними словами (на кожному уроці).

6. Виробляти навички грамотного письма

- охайність письма, списування;
- письмо під диктовку;
- умінню перевіряти написане та знаходити власні помилки.

7. Формувати орфографічну пильність

- бачити орфограми в словах;
- пояснювати написання вивчених орфограм;
- застосовувати правила на практиці.

Удосконалювати культуру спілкування

розвивати
правильність, точність,
доречнь, доречність,
виразність
і багатство мовлення

поєднувати мовні вправи
з ігровими, творчими
та комунікативними завданнями

Формувати вміння працювати самостійно

уважно читати
завдання

планувати
свою діяльність

доводити роботу
до завершення

Розвиток критичного мислення та академічної доброчесності

Розвивати критичне мислення

осмислення інформації;

завдання на порівняння, аналіз;

висловлення власної думки та аргументація.

Розвивати навички академічної доброчесності

виконувати завдання самостійно;

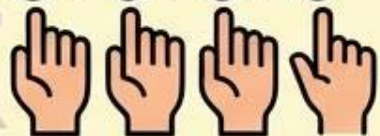
відповідально ставитися до результатів своєї праці;

поважати працю інших.

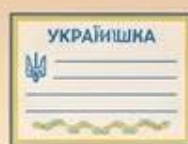
1 > 2 > 3 > 4

5

«П'ять речень»

Після читання тексту учні мають переказати його зміст лише п'ятьма реченнями.

Цікаві завдання для формування мовно-літературної компетентності учнів НУШ

«Щоденник читача»

- що сподобалося (не сподобалося), запам'яталося;
- який герой вразив;
- що здивувало;
- про що змусило замислитися;
- яке запитання виникло.

1 2 3

«Три речення про головне»

Після уроку кожен учень формулює три найважливіші висновки.

1 Три речення
2 _____
3 _____

Три речення

«Літературний детектив»

За уривком визначити героя, твір, автора, знайти ключові слова-підказки. Завдання можуть готувати самі діти

Робота з текстами

Весняний ранок прокинувся раніше за всіх. Сонечко, мов золота кулька, викотилося на небо й усмінулося землі. Легенький вітерець гладив траву по голівці, а струмочок біг щодусу до річки. На галявині дзвінко співали пташки. Їхні голоси лилися, наче срібні дзвіночки. Квіти тагнулися до сонця, а кульбабки світилися, як маленькі зірочки. Працьовиті бджилки не покладаючи крил збирали солодкий нектар. Усе навколо оживало й раділо теплу. Весна крокувала землею, залишаючи по собі море квітів і гарний настрій.

ІМЕННИК

ПИТАННЯ:

ХТО?

ЩО?

НАЗВИ ІСТОТ

- людина
- собака
- пташка
- учитель

ВЛАСНІ НАЗВИ

- Київ
- Шевченко
- Дніпро
- Україна

ЗАГАЛЬНІ НАЗВИ

- місто
- річка
- людина
- автомобіль
- гора

НАЗВИ НЕІСТОТ

- стіл
- річка
- автомобіль
- мрія

«Загублене слово»

Вставити пропущені слова в текст за змістом.

У нашому парку знову господарює вітер.
Немов талановитий диригент.....
Закружляли в неймовірному вальсі
різнобарвні листочки, ніби тільки й чекали
свого виходу на сцену осіннього парку.
Хиляться врізnobіч яскраві айстри,
.... жоржини тахризантеми.

*Легенький вітерець грався кольоровими
листочками. Рвучкий вітер налетів несподівано.*

«Оживи речення»

Розширити просте речення, зробити його
яскравим і виразним.

Світить сонце.

Яскраве сонечко лагідно усміхається
з безхмарного неба.

Дівчинка заплакала.

Сльози-горошинки котилися
по ніжних щічках дівчинки.

«Заміни слово»

Добір точніших слів і синонімів.

- гарний → чудовий, чарівний, привабливий;

*гарний костюм, чудовий вечір,
чарівний краєвид, привабливий вигляд.*

- сказав → відповів, зауважив, повідомив, пояснив.

«Заміни повтори»

У тексті повторюється те саме слово. Учні добирають синоніми або займенники.

У нашому дворі росте **клен**. **Клен** дуже високий і красивий. Навесні на **клені** з'являються ніжні листочки. Влітку під **кленом** люблять гратися діти. Восени **клен** дарує людям різнобарвне листя. Усі мешканці будинку бережуть **клен**, бо **клен** прикрашає двір.

У нашому дворі росте клен. **Він** дуже високий і красивий. Навесні на **дереві** з'являються ніжні листочки. Влітку під **ним** люблять гратися діти. Восени **зелений велетень** дарує людям різнобарвне листя. Усі мешканці будинку бережуть **крислатого красеня**, бо **він** прикрашає двір.

«Мисливці за помилками» або «Редактор»

Бабушка спекла вкусний вишневий пиріг. Дідусь загубив очки, тепер не може читати свою любиму книжку. Сестра гладить татову рубашку. Маленька Галинка з'їла всі конфети й пірожена, а тепер мішає мені вчити уроки. Мурчик затягнув мої носки під кровать.

Бабуся спекла смачний вишневий пиріг. Дідусь загубив окуляри, тепер не може читати свою улюблену книжку. Сестра прасує татову сорочку. Маленька Галинка з'їла всі цукерки й тістечка, а тепер заважає мені вчити уроки. Мурчик затягнув мої шкарпетки під ліжко.

«Історія одного слова»

Слово: **хліб**

Лексичне значення

Хліб — харчовий продукт, випечений із борошна.

Також слово може означати засоби до існування, заробіток.

Прислів'я та приказки

- Хліб усьому голова.
- Без хліба немає обіду.
- Де хліб і вода, там нема голоду.
- Шануй хліб — буде достаток.

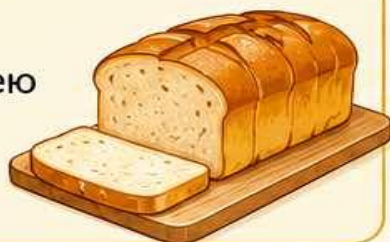
Фразеологізми

- **Заробляти на хліб** — працювати, щоб мати засоби для життя.
- **Хліб насущний** — найнеобхідніше для життя.
- **Хлібом-сіллю зустрічати** — гостинно приймати гостей.

Речення зі словом «хліб»

1. На столі лежав свіжий запашний хліб.
2. Бабуся спекла смачний житній хліб.
3. Українці здавна шанують хліб як символ достатку.
4. Батьки чесною працею заробляють на хліб.

Споріднені слова

Хлібина, хлібець, хлібороб, хлібний, хліборобський.

Асоціативний куц до слова «хліб»

«Словниковий детектив»

Знайти в тексті нові слова, пояснити їх значення та скласти з ними речення.

Цікаві колоритні українські слова

- **Витребеньки** — вишукані примхи, хитрощі або непотрібні дрібниці.
- **Горнятко** — маленька керамічна чи порцелянова чашка для напоїв.
- **Легіт** — легкий, приємний, теплий вітерець.
- **Баяндраси** — пусті теревені, жарти чи розмови про ніщо.
- **Блискавиця** — яскравий спалах світла під час грози (блискавка).

«Закінчи думку»

Учитель починає речення, а учні продовжують його грамотно та логічно:

- Гарна людина завжди... ..
- Щоб бути ввічливим, потрібно... ..
- Мені приємно, коли... ..
- Справжній друг має бути... ..

«Комплімент другу»

Кожен учень складає комплімент однокласнику, використовуючи багатий словниковий запас:

- Ти дуже уважний співрозмовник.
- Мені подобається твоя доброзичливість.
- Ти завжди готовий допомогти.
- Твої ідеї цікаві та оригінальні.

«Заборонене слово»

Під час розповіді не можна вживати певне слово.

Наприклад, описати пору року з жовтим листям, прохолодними ранками та щедрим урожаєм, не використовуючи слово «осінь».

Це розвиває словниковий запас, мовленнєву гнучкість і вміння добирати синоніми.

МОВНИЙ ПОРАДНИК

 Неправильно

 Правильно

 Підручник (книжку, журнал) відкриваємо

 Підручник (книжку, журнал) розгортаємо

 Відкрити вікно (двері, квартиру)

 Відчинити вікно (двері, квартиру)

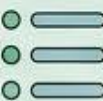
 Учбовий заклад

 Навчальний заклад

 Слідуючий урок

 Наступний урок

 Розглянути наступні питання

 Розглянути такі питання

 Сторінки листаємо

 Сторінки гортаємо (перегорніть сторінку)

 Задавати питання

 Ставити питання

 Відповідь вірна

 Відповідь правильна (слухна, доречна)

МОВНИЙ ПОРАДНИК

 Неправильно

 Правильно

 Задавати питання

 Ставити питання

 Відповідь вірна

 Відповідь правильна (слухна, доречна)

 Приймати участь

 Брати (взяти) участь

 Прийняти міри

 Ужити заходів

 Думки співпадають

 Думки збігаються (сходяться)

 Відношення до навчання

 Ставлення до навчання (роботи, друзів)

 На протязі семестру

 Протягом (упродовж) семестру

 Учити (навчати) музиці (математиці)

 Учити (навчати) музики (математики)

НЕПРАВИЛЬНО

Одержати освіту (перемогу)

Опиратися на досвід (знання, дані)

Зустрічаються помилки (недоліки)

Стати в нагоді

Тобі не повезло

Дякуючи наполегливості

Згідно закону

Відповідно наказу

Підводити підсумки

Користуватися авторитетом

Піднімати питання

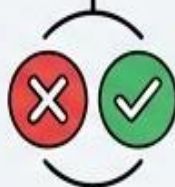
Бувші учні

Вибачте мене

Давайте виконаємо

Самий розумніший

ПРАВИЛЬНО

Здобути освіту (перемогу)

Спиратися на досвід (знання, дані)

Трапляються помилки (недоліки)

Стати в пригоді

Тобі не пощастило

Завдяки наполегливості

Згідно із законом

Відповідно до наказу

Підбивати підсумки (підсумовувати)

Мати авторитет

Порушувати питання

Колишні учні

Вибачте мені

Виконаймо

Найрозумніший

НЕПРАВИЛЬНО

- Не дивлячись на труднощі
- Вибачаюсь
- У травні місяці
- Здавати іспит, ДПА (ЗНО)
- Прийшли всі без виключення
- Для попередження травматизму
- Цікаві міроприємства
- По крайній мірі
- Приведіть приклад
- Притримуватися правил
- Покращувати рівень знань
- Кілька років тому назад
- Сміятися (знущатися) над ним
- Зробити наступним чином
- Властивий для нього

ПРАВИЛЬНО

- Незважаючи на (попри) труднощі
- Вибачте (перепрошую, даруйте, прошу вибачення)
- У травні
- Складати іспит, ДПА (ЗНО)
- Прийшли всі без винятку
- Для запобігання травматизму
- Цікаві заходи
- Принаймні
- Наведіть приклад
- Дотримуватися правил
- Підвищувати рівень знань
- Кілька років тому
- Сміятися (знущатися) з нього
- Зробити таким чином
- Властивий йому

ВІпадок
вирАзний
навчАння
завдАння
читАння

черговІй
визвОльний
принестІ
жалюзІ
фОльга

Наголошуймо правильно!